

Diàleg de la literatura catalana amb el món. PEN Català, 90 anys

El PEN Català va ser fundat el 1922, només un any després que es fundés a Londres el PEN Internacional per contribuir a acostar les nacions i els escriptors, després de l'experiència traumàtica de la Primera Guerra Mundial. Ha estat i és una plataforma de presència i de projecció internacional de la nostra llengua i de la nostra literatura.

La seva trajectòria ha caminat en paral·lel amb la història del nostre país. El PEN Català ha treballat i continua treballant en tot el territori lingüístic per vetllar per la llibertat d'expressió en l'àmbit de l'escriptura. A través del **Programa *Escriptor Acollit*** dona suport als escriptors perseguits o empresonats, i acull aquells que han de deixar la seva pròpia terra pel sol fet de mantenir-se fermes en el dret d'expressar-se lliurement.

També exerceix la vigilància a favor dels drets lingüístics, sobretot de les llengües minoritàries. En aquest sentit, el PEN Català ha treballat intensament per impulsar accions tan importants com la ***Declaració Universal dels Drets Lingüístics*** (1996), o el ***Manifest de Girona*** (2011).

Una altra de les tasques que vertebraven l'existència del PEN és la promoció de la lliure circulació de les idees a través del diàleg intercultural. El PEN Català desenvolupa el programa de traduccions ***VISAT***, i dona notícia de l'activitat literària catalana al món mitjançant la revista ***Catalan Writing***.

Al llarg d'aquests 90 anys d'existència, el PEN Català ha exercit la diplomàcia cultural de Catalunya arreu. Per dir-ho amb paraules de Carles Riba, un dels primers presidents, 'Fem d'ambaixadors intel·lectuals de Catalunya'.

Carme Arenas

PEN Català

Anna Gudayol

Biblioteca de Catalunya

1. El PEN Català: una xarxa internacional d'escriptors

Des de la seva fundació el 1922, el PEN Català ha anat creant complicitats i ha treballat conjuntament amb institucions i entitats per promoure la literatura i la cultura arreu.

Catherine A. Dawson Sott, fundadora del PEN Club.

Circular relativa a la fundació del PEN Club Català adreçada a Antoni Bulbena. 1924

Documentació sobre l'organització del Congrés del PEN Club a Barcelona. 1934-1935

Reorganització del PEN Club Català. Secció de Mèxic. 1946

Represa a Barcelona de l'activitat del Centre Català del PEN Club. 1973

Reorganització del Centre Català del PEN Club. 1978

Ms. 2146, Fons Estelrich, Fons Roure-Torent i Fons PEN Català

2. Diplomàcia cultural

El PEN Català exerceix la diplomàcia cultural catalana a nivell nacional i internacional, a través de la xarxa de centres i escriptors PEN. Ha tingut i té com a ambaixadors els autors més destacats de la nostra literatura. Durant els seus 90 anys d'existència, ha contribuït a incrementar la presència de la literatura i la llengua catalanes als fòrums internacionals.

Participants a l'11è Congrés Internacional del PEN Club. Dubrovnik, 1933

Documentació conservada per Marià Manent del 12è Congrés Internacional del PEN Club. Edimburg, 1934

Programa i menú del 13è Congrés Internacional del PEN Club. Barcelona, 1935

Orfeo Català. Carta al director del PEN Club Català, Secció de Mèxic. 1948

Documentació relacionada amb la Conferència Internacional del PEN Club. Barcelona, 1978

Programa del 57è Congrés Internacional del PEN Club. Barcelona, 1992

Programes de diferents congressos internacionals del PEN Club. 1937, 1977, 1986, 1987, 1992, 2004, 2006, 2007

Ms. 8928 (Marià Manent), Fons PEN Club

3. Compromís amb la literatura

Com a organització internacional, el PEN Català -membre consultiu a l'ONU i a la UNESCO- fomenta el mutu coneixement entre literatures i pobles. Treballa per augmentar l'intercanvi entre cultures i tradicions literàries, amb projectes de sensibilització que impliquin la comunitat PEN, el teixit associatiu i la ciutadania. També treballa per acostar la literatura a tots els àmbits de la societat.

PEN Club Català. Missatge dels escriptors de Catalunya al 18è Congrés Internacional del PEN. Estocolm, 1946

25è Congrés Internacional del PEN Club. Message to Catalan and Spanish writers. Dublin, 1953

Retalls de premsa sobre la carta de protesta del president del PEN Internacional, Heinrich Böll, al govern espanyol per les penes imposades a sis autors i crítics catalans. 1973

Retalls de premsa a l'entorn de la Conferència internacional del PEN Club i de la polèmica PEN català – PEN espanyol. Barcelona 1978

Invitacions a diversos actes organitzats pel PEN Català. 1994-2010

Ms. 4780 (Josep Carner), Ms. 8928 (Marià Manent), Fons Roure-Torent, Fons PEN Club

4. Llibertat d'opinió i d'expressió

El PEN Català fa un seguiment de les violacions dels Drets Humans comeses contra escriptors i qualsevol representant del sector de les lletres, i denuncia tots aquells casos de vulneració del dret a llibertat d'expressió, fent tasca diplomàtica directament amb els governs.

Des de 2007 ha consolidat Barcelona com a ciutat refugi d'escriptors a través de l'**ICORN** (International Cities of Refuge Network), amb la implementació del **Programa *Escriptor Acollit*** d'àmbit europeu. Fins avui, ha acollit escriptors perseguits als seus propis països com Salem Zenia (Algèria), Sihem Bensedrine (Tunísia), Rhoda Mashavave (Zimbabue) i, actualment, el poeta palestí Basem Al-Nabriss (Gaza).

The Catalan PEN Centre. "Reports on the position of writers under censorship in Catalonia and Spain". Londres, 9 d'abril de 1959.

Actes celebrats pel Centre Català del PEN Club entre els anys 2000-2010

Fotografies d'escriptors acollits a Barcelona dins del Programa Escriptor acollit: Sihem Bensedrine, Rhoda Mashavave, Salem Zenia....

Lectura mundial in memoriam Anna Politkòvskaia. Barcelona (Nau Ivanow), 20 de març de 2007.

Díptics i invitacions d'actes organitzats pel PEN Català en favor de la llibertat d'expressió i dels escriptors perseguits. 2000-2011

Ms. 4730/3 (Josep Carner), Fons PEN Club

5. Salvaguarda del patrimoni literari i lingüístic català

El PEN Català és un gran actiu del patrimoni cultural de Catalunya, ja que dona visibilitat al sistema literari i lingüístic català, dins i fora de Catalunya. Preserva el patrimoni literari en llengua catalana amb projectes propis i amb la presència i participació activa de l'entitat en tota mena d'esdeveniments culturals.

A través del Comitè de Traducció i Drets Lingüístics, ha liderat projectes d'àmbit internacional, tot promovent la *Declaració Universal dels Drets Lingüístics* (1996) i el *Manifest de Girona* (2011), decàleg sobre el respecte d'aquests drets. Ambdues iniciatives han estat promogudes des de Catalunya.

Documentació relativa a la Declaració Universal de Drets Lingüístics aprovada a Barcelona durant la Conferència Mundial de Drets Lingüístics, per iniciativa del Comitè de Traducció i Drets Lingüístics del PEN Internacional i el CIEMEN. 6-9 de juny de 1996

PEN Internacional-PEN Català. Manifest de Girona sobre drets lingüístics; versions en català, anglès, japonès, zulú i maia. Girona, 13 de maig de 2011

Invitacions a diferents actes organitzats pel PEN Català amb motiu del dia del Traductor i de la publicació de traduccions al català de diferents autors contemporanis. 2008-2011

6. Publicacions

Per promoure els seus objectius, el PEN Català duu a terme diferents tipus de publicacions: plaquettes, la revista *Catalan Writing*, àlbums monogràfics... En l'àmbit de la traducció, edita la revista electrònica *VISAT*, un gran portal de diàleg entre literatures que inclou un *Espai del traductor*, que pretén donar visibilitat a la tasca dels professionals de la traducció al català i del català.

Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital, 56

08001 Barcelona

Tel. 93 270 23 00

Fax 93 270 23 04

A/e: bustia@bnc.cat

<http://www.bnc.cat>

Diàleg de la literatura catalana amb el món.
PEN Català, 90 anys

De l'11 de març al 10 d'abril de 2013

Biblioteca de Catalunya

INSTITUT DE RECERCA I INNOVACIÓ TECNOLÒGICA

Diàleg de la literatura catalana amb el món. PEN Català, 90 anys

De l'11 de març al 10 d'abril de 2013

Horari de l'exposició:
De dilluns a divendres, de 9 a 20 h
Dissabtes, de 9 a 14 h

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura